

Σύνταγμα 2.0

Οι πολίτες σχεδιάζουν το Σύνταγμα της Ελλάδας

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ 2.0

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΓΝΩΡΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Τα Τοπικά Εργαστήρια Πολιτών Σύνταγμα 2.0 είναι μία πρωτόγνωρη εμπειρία κατά την οποία όλοι οι πολίτες μπορούμε να συμμετέχουμε σε μία ανοιχτή συνάντηση, να συζητήσουμε και να συνδιαμορφώσουμε τις αρχές και τους πολιτειακούς θεσμούς που θα θέλαμε να περιγράφονται στο Σύνταγμα της χώρας μας. Ξεκίνησαν το Φεβρουάριο του 2014 από τις ομάδες της Πλατφόρμας Πολιτικής Καινοτομίας ΠΟΛΙΤΕΙΑ 2.0 και από τότε έχουν πραγματοποιηθεί σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας από ομάδες πολιτών και οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών. Παράλληλα, μέσα από τη διατοπική δικτύωση και συνεργασία της πλατφόρμας οι ομάδες εργασίας επιχειρούν να αναπτύξουν στην πράξη μία πρότυπη διαδικασία σχεδιασμού και νομιμοποίησης Συνταγματικών θεσμών που στηρίζεται στη συμμετοχή των πολιτών. Τα Τοπικά Εργαστήρια Πολιτών αποτελούν το 1ο στάδιο της μεθοδολογίας 3 σταδίων Σύνταγμα 2.0 .

Με το παρόν εγχειρίδιο καταγράφεται η εμπειρία που αποκτούν οι ομάδες εργασίας και διατίθεται ανοικτά.

Το περιεχόμενο και η μορφή αυτού του εγχειριδίου αποσκοπούν

- στην διευκόλυνση ομάδων σε διαφορετικές πόλεις να πραγματοποιήσουν αντίστοιχα εργαστήρια πολιτών,

- στην περαιτέρω εξέλιξη μιας πολιτειακής τεχνογνωσίας, της μεθοδολογίας ΣΥΝΤΑΓΜΑ 2.0, που αξιοποιεί τη συλλογική νοημοσύνη της κοινότητας και εξασφαλίζει συνθήκες διαφάνειας και αυτοδιαχείρισης, ταυτόχρονα με εξαγωγή συγκρίσιμων αποτελεσμάτων, για να υπάρχει δυνατότητα επιστημονικής αξιολόγησης του εγχειρήματος.

Παράλληλα, το εγχειρίδιο αυτό και άλλα εργαλεία που σχεδιάζονται από τις ομάδες της πλατφόρμας Πολιτικής Καινοτομίας ΠΟΛΙΤΕΙΑ 2.0 μπορούν να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων με τη συμμετοχή των πολιτών σε οποιοδήποτε θέμα εθνικής ή τοπικής κλίμακας.

Το εγχειρίδιο είναι καρπός της εργασίας και του προβληματισμού πολλών ανθρώπων που έχουν πρακτική εμπειρία στον σχεδιασμό και στη διοργάνωση σχετικών δράσεων. Τόσο το περιεχόμενο του όσο και η ηλεκτρονική του μορφή του, στην οποία αποκτούν πρόσβαση επεξεργασίας όσοι συμμετέχουν σε ομάδες διοργάνωσης, δίνει τη δυνατότητα ενός ανοιχτού και δημιουργικού διαλόγου για την εξέλιξη ή ακόμα και την κατάργησή του. Βαθιά πίστη της ομάδας επεξεργασίας είναι ότι όλοι μας έχουμε ευθύνη να υπερασπίσουμε δημιουργικά και υπεύθυνα τη συμμετοχή των πολιτών στην διαμόρφωση πολιτειακών θεσμών.

1. Η μεθοδολογία ΣΥΝΤΑΓΜΑ 2.0

Η μεθοδολογία Σύνταγμα 2.0 αποτελείται από 3 στάδια (α. ποιοτικής έρευνας, β. ποσοτικής έρευνας γ. σχεδιασμός) τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν τόσο ως αυτόνομες ενέργειες αλλά και ως μία ενότητα ενεργειών.

<p>ΦΑΣΗ Α' (ποιοτική έρευνα) - Τοπικά Εργαστήρια Πολιτών (http://syntagma.politeia2.org/fasi-a/)</p>	<p>Μία σειρά από τοπικά Συντακτικά Εργαστήρια Πολιτών, σε όλη την Ελληνική επικράτεια, με ανοιχτή συμμετοχή πολιτών. Αναδεικνύονται απόψεις, αξίες και νέες ιδέες από τους πολίτες για το τί και το πώς θα ρύθμιζε ένα νέο Δημοκρατικό Σύνταγμα για την Ελλάδα.</p>
<p>ΦΑΣΗ Β' (ποσοτική έρευνα) Πανελλαδική Δημοσκόπηση (http://syntagma.politeia2.org/fasi-v/)</p>	<p>Μία πανελλήνια δημοσκοπική έρευνα σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της Ελληνικής κοινωνίας βασισμένη στα δεδομένα της α' φάσης, για την ανάδειξη</p>

	των επικρατέστερων απόψεων και προτάσεων για το Σύνταγμα της Ελλάδας, από τους πολίτες.
ΦΑΣΗ Γ' (σχεδιασμός) - Συντακτικό Φόρουμ Πολιτών (http://syntagma.politeia2.org/fasi-g/)	Μία σύνοδος τυχαία επιλεγμένων πολιτών διάρκειας 3 ημερών κατά την οποία συζητούνται τα δεδομένα από τα προηγούμενα στάδια και διαμορφώνονται συγκεκριμένα άρθρα και θέσεις για το Σύνταγμα της Ελλάδας.

Στη σελίδα αυτή μπορείς να διαβάσεις [πώς ξεκίνησε](#)¹ ακριβώς και τις σημαντικότερες φάσεις της εξέλιξης της.

Η μεθοδολογία αυτή αναπτύσσεται από το 2012 από ανοιχτές και διεπιστημονικές [ομάδες](#)² πολιτών στο πλαίσιο της Πλατφόρμας Πολιτικής Καινοτομίας Πολιτεία 2.0

2. Γιατί το Σύνταγμα; Γιατί από τους πολίτες;

Το Σύνταγμα αποτελεί ένα κανονισμό λειτουργίας, έναν καταστατικό χάρτη των πολιτειακών αρχών, δομών και σχέσεων μιας χώρας. Τα άρθρα που το συγκροτούν στο σύνολό του καθορίζουν την λειτουργία του πολιτεύματος: τις αρχές και τις διαδικασίες διακυβέρνησης ενός κράτους. Το Σύνταγμα της Ελλάδας είναι ένα δαιδαλώδες κείμενο με αλληλοαναιρούμενες, ανεπαρκείς και πολλές περιπτές διατυπώσεις.

Βασικές αρχές και λειτουργίες της Δημοκρατίας απουσιάζουν καθοριστικά, όπως η ανεξαρτησία της δικαστικής αρχής από την εκτελεστική, η ευρύτερη διάκριση των εξουσιών (δικαστική, εκτελεστική, νομοθετική), θεσμοί διαφάνειας και συμμετοχής των πολιτών στην πολιτική. Παράλληλα, περιγραφόμενες θεσμικές διαδικασίες χαρακτηρίζονται από την συγκέντρωση ισχύος σε πολιτικούς αξιωματούχους χωρίς κανέναν μηχανισμό ελέγχου από τους πολίτες και την δικαιοσύνη, αφήνοντας στην ευχέρεια των κυβερνώντων βασικά δικαιώματα του ανθρώπου και του πολίτη.

¹ <http://syntagma.politeia2.org/methodologia/>

² <http://syntagma.politeia2.org/omades/>

Στην σύγχρονη ιστορία της χώρας μας δεν έγινε ποτέ ένα δημοκρατικός διάλογος για το Σύνταγμα της Ελλάδας, καθώς, παράλληλα, καλλιεργείται μία συστηματική παραπληροφόρηση για την πραγματική φύση και το πνεύμα των πολιτειακών θεσμών της Ελλάδας. Για την όποια αναθεώρησή του, το Σύνταγμα επιφυλάσσει αποκλειστικότητα στο πολιτικό σύστημα, χωρίς να προϋποθέτει την παραμικρή διαδικασία διαφάνειας ή συμμετοχής των πολιτών.

Ισχυροί θεσμοί ενισχύουν τον καθαρά κομματικό χαρακτήρα της πολιτικής και περιορίζουν τη δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλίας και ευθύνης από τους πολίτες και τις συλλογικότητές τους.

Θεωρούμε δεδομένο ότι οι Έλληνες πολίτες χρειάζονται

- ένα νέο Σύνταγμα το οποίο θα τους εκφράζει και θα εξασφαλίζει την διαφάνεια, την δημιουργικότητα, την καινοτομία και την πολιτική ελευθερία,
- σύγχρονους θεσμούς οι οποίοι θα δίνουν τη δυνατότητα σε μία πολιτική κοινωνία να αντιμετωπίσουμε τις σύνθετες προκλήσεις της σύγχρονης εποχής και να εξελίξουμε τον πολιτισμό της,
- ανοιχτούς και συμμετοχικούς θεσμούς ο οποίοι θα επιτρέπουν, παράλληλα, τη δημιουργική και ασφαλή αμφισβήτησή τους και εξέλιξή τους με βάση τις εξελίξεις και τα επιτεύγματα της εποχής.

“Στη Δημοκρατία κάθε άνθρωπος είναι αναγκαίος”.

– Ralph Waldo Emerson, 1803-1884, Αμερικανός φιλόσοφος

“πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς.”

μτφρ: το κύριο γνώρισμα του πολίτη είναι η συμμετοχή στην απονομή δικαιοσύνης και στην άσκηση εξουσίας

– Αριστοτέλης, 384-322 π.Χ., Αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος

“Ακούμε διαρκώς για τα δικαιώματα στη Δημοκρατία, αλλά η μεγαλύτερη ευθύνη της Δημοκρατίας είναι η συμμετοχή”

– Wynton Marsalis

“Η Δημοκρατία είναι μια ωραία κοπέλα που για να σου μείνει πιστή πρέπει να της κάνεις έρωτα κάθε μέρα.”

– Édouard Herriot, 1872-1957, Γάλλος πρωθυπουργός

“Το μεγαλύτερο μέτρο της δημοκρατίας δεν είναι ο βαθμός ελευθερίας ούτε ο βαθμός ισότητας, αλλά μάλλον ο βαθμός συμμετοχής.”

– Alain de Benoist, 1943-, Γάλλος φιλόσοφος